خبر

پشتوانه دارویی کشور تقویت شد

وجود کمبود در برخی اقلام به معنای اختلال در نظام تأمین نیست

رئیس سازمان غذا و دارو با تأکید بر اینکه وجود کمبود در برخی اقلام دارویی به معنای اختلال در کل نظام تأمین و درمان نیست، گفت: با وجود فشارهای اقتصادی، محدودیت‌های ارزی و مشکلات بین‌المللی، بخش عمده داروهای مورد نیاز مردم در دسترس قرار دارد و میزان کمبودها نسبت به دوره‌های گذشته کاهش یافته است.

به گزارش ایرنا از سازمان غذا و دارو، مهدی پیرصالحی با تشریح وضعیت تأمین دارو در کشور اظهار کرد: ارزیابی شرایط دارویی باید با در نظر گرفتن گستردگی اقلام دارویی، میزان مصرف، شرایط تأمین و محدودیت‌های موجود انجام شود و نمی‌توان با مشاهده کمبود چند قلم دارو، درباره وضعیت کل بازار دارویی کشور قضاوت کرد.

وی افزود: کشور حدود ۱۷ هزار قلم دارو دارد و دارو برخلاف کالاهایی مانند گندم، محصولی واحد و همگن نیست که بتوان وضعیت کمبود یا وفور آن را صرفاً با یک شاخص کلی سنجید، هر قلم دارویی شرایط تأمین، مصرف و جایگزین‌های درمانی خاص خود را دارد.

رئیس سازمان غذا و دارو با اشاره به تجربه سایر کشورها تصریح کرد: کمبود دارو پدیده‌ای مختص ایران نیست و کشورهای پیشرفته‌ای مانند آمریکا، آلمان و انگلیس نیز در مقاطع مختلف با کمبود تعداد قابل‌توجهی از اقلام دارویی مواجه هستند و آمار کمبودها در این کشورها نیز به‌صورت مستمر تغییر می‌کند.

پیرصالحی ادامه داد: وضعیت فعلی تأمین دارو در کشور، در مقایسه با پیش از جنگ و حتی حدود دو سال گذشته، یعنی زمان آغاز مسئولیت مدیریت فعلی سازمان غذا و دارو، بهبود یافته است؛ البته این موضوع به معنای انکار کمبود برخی اقلام نیست و سازمان همچنان رفع کمبودهای موجود را در اولویت اقدامات خود قرار داده است.

وی با تأکید بر ضرورت تفکیک میان کمبود یک قلم دارو و اختلال در ارائه خدمات درمانی گفت: حتی در شرایطی که تعدادی از اقلام دارویی، برای مثال در گروه آنتی‌بیوتیک‌ها، با محدودیت تأمین مواجه شوند، نمی‌توان این وضعیت را به معنای توقف درمان یا ناتوانی نظام سلامت در ارائه خدمات دانست. باید میان کمبود موردی دارو و اختلال در عملکرد کلی نظام سلامت تفاوت قائل شد.

رئیس سازمان غذا و دارو با اشاره به ضرورت اطلاع‌رسانی دقیق درباره وضعیت دارو خاطرنشان کرد: انتشار اطلاعات مربوط به کمبودها باید همراه با توضیح شرایط تأمین، محدودیت‌های ارزی و بین‌المللی و اقدامات انجام‌شده برای رفع مشکل باشد. بیان صرف کمبودها بدون ارائه تصویر کامل از وضعیت بازار و ظرفیت‌های تأمین، می‌تواند موجب نگرانی غیرضروری مردم شود.

پیرصالحی با اشاره به شرایط پس از جنگ ۱۲ روزه اظهار کرد: در شرایطی که فشارهای اقتصادی و اجتماعی یکی از محورهای فشار علیه کشور قرار گرفته و حوزه سلامت و دارو نیز از این فشارها متأثر شده است، اطلاع‌رسانی مسئولانه و مبتنی بر واقعیت اهمیت بیشتری دارد، البته وجود کمبود در برخی اقلام باید شفاف بیان شود، اما این موضوع نباید به تعمیم وضعیت چند قلم دارو به کل نظام تأمین دارو منجر شود.

وی تأکید کرد: هدف اصلی سازمان غذا و دارو، حفظ پایداری زنجیره تأمین و استمرار دسترسی بیماران به درمان است و اقدامات لازم برای مدیریت کمبودهای مقطعی و تقویت دسترسی به دارو با جدیت دنبال می‌شود.

به بهانه افزایش آمارهای تکان دهنده از مصرف مشروبات الکلی تقلبی بررسی شد

یک پِیک تا مرگ!

مصرف مشروبات الکلی تقلبی و دست‌ساز در حدود یک ماه اخیر، جان ۲۳ نفر را گرفته و به مرگ مغزی هشت نفر دیگر منجر شده است و این آمار تلخ بار دیگر پرده از پیامدهای مرگبار این تجربه پرخطر برمی‌دارد. در حالی که متخصصان پزشکی بر پرهیز کامل از مصرف الکل تاکید دارند چرا که فاصله میان یک تجربه به ظاهر ساده و فاجعه‌ای جبران‌ناپذیر می‌تواند تنها به اندازه یک جرعه باشد.

مهم‌ترین موضوع در این زمینه، آگاهی‌بخشی و پیشگیری است. افراد باید بدانند مصرف نوشیدنی‌های الکلی با منشأ نامشخص و محصولات دست‌ساز و غیرمجاز می‌تواند عواقب جبران‌ناپذیری داشته باشد

آمارهای تکان دهنده‌ای از مصرف مشروبات الکلی تقلبی در روزهای اخیر منتشر شده است؛ مشروباتی که برخی می‌گویند در قالب دو برند آبجو و با تبلیغات فریبنده مانند آبجوی هتلی یا مشروبات مخصوص مهمانان خارجی، توزیع شده و برخی هم از پر کردن شیشه‌های خالی مشروبات الکلی خارجی با الکل متانول و آب و پلمب مجدد آن حرف می‌زنند. هرچند مشخص نیست این مشروبات که تاکنون منجر به فوت ۲۳ نفر شده، دقیقا از چه نوعی بوده، اما توصیه کلی پزشکان، عدم مصرف مشروبات الکلی است.

به گزارش ایرنا، متانول یا الکل متیلیک، ماده‌ای شیمیایی و بسیار سمی است که در مصارف صنعتی و تولید برخی حلال‌ها کاربرد دارد و به هیچ عنوان برای مصرف خوراکی مناسب نیست. این ماده پس از ورود به بدن، در کبد به ترکیبات سمی‌تری از جمله فرمالدهید و اسید فرمیک تبدیل می‌شود. اسید فرمیک با مختل کردن تنفس سلولی، به اندام‌های حیاتی آسیب می‌رساند. حتی مقادیر نسبتاً کم متانول نیز می‌تواند عوارض جبران‌ناپذیر و حتی مرگ به دنبال داشته باشد.

هیچ نوشیدنی الکلی از نظر سلامت تضمین شده نیست

«حسین کرمانپور» رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ضمن انتشار آمار مسمومیت الکلی از ۹ آبان تا ۳ آذر ۱۴۰۵ در این زمینه در فضای مجازی نوشت: پشت هر عدد، یک زندگی، یک خانواده و عوارضی گاه جبران ناپذیر قرار دارد؛ از آسیب کلیوی و نیاز به دیالیز تا اختلال بینایی، نابینایی و مرگ مغزی. انتشار این آمار برای ترساندن یا سرزنش کسی نیست؛ برای آگاهی بخشی و پیشگیری است. هیچ نوشیدنی الکلی را نمی‌توان از نظر سلامت و ایمنی تضمین شده دانست.

مرگی برای سیاه نوشتن روی تخته سیاه

کرمانپور همچنین در فضای مجازی نوشته بود: «در تمام دنیا، مطمئن‌ترین راه پیشگیری، مصرف نکردن الکل است چه برند چه تقلبی! سلامتی و جان انسان‌ها ارزش هیچ تجربه و خطری را ندارد. هرگونه علامت غیرعادی، حتی در صورت خفیف بودن علائم، اورژانس است. منتظر بروز نشانه‌های شدید ماندن یعنی تسلیم مرگ شدن! روی تخته سیاه با رنگ سیاه نمی‌نویسند!»

آمارهای مسمومان الکلی در یک ماه اخیر

بر اساس آمارهای منتشر شده توسط وزارت بهداشت، در بازه زمانی ۹ آبان تا ۳ آذر ۱۴۰۵، ۲۳ نفر به دلیل مصرف این نوع از مشروبات الکلی فوت کرده و ۸ نفر دچار مرگ مغزی شده‌اند. تا این تاریخ، تعداد کل مسمومان ۵۴۳ نفر بوده که ۵۵ نفر زنان و ۴۸۸ نفر مردان بوده‌اند. بیشترین تعداد مسمومان در نیشابور و بیشترین تعداد فوتی‌ها در هرمزگان گزارش شده است.

طبق این آمارها، ۲۵۰ نفر از مسمومان در بخش‌های عادی و ۲۳ نفر در بخش مراقبت‌های ویژه بستری هستند و ۲۷۰ نفر نیز درمان و ترخیص شده‌اند.

تاکنون ۳۸ نفر دچار تاری دید و ۲۰۵ نفر دیالیز شده‌اند. نکته مهم این‌که ۹۲ نفر از مسمومان در سنین کمتر از ۲۰ سال بوده و میانگین سنی افراد به ۳۱ سال می‌رسد.

آسیب به بینایی و کلیه در صورت مصرف متانول

یکی از خطرناک‌ترین عوارض مسمومیت با متانول، آسیب به عصب بینایی است. اسید فرمیک می‌تواند عملکرد سلول‌های عصبی را مختل کند و به عصب بینایی آسیب جدی برساند.

«یداله سهرابی» عضو شورای عالی نظام پزشکی کشور در گفت‌وگو با خبرنگار سلامت ایرنا درباره آسیب به بینایی در صورت مصرف متانول گفت: بیمار ممکن است ابتدا دچار تاری دید، دید مه‌آلود، حساسیت به نور و اختلال در میدان بینایی شود و در موارد شدید، بینایی خود را به‌طور کامل از دست بدهد. متاسفانه آسیب شدید عصب بینایی ممکن است دائمی باشد؛ به‌گونه‌ای که حتی پس از نجات جان بیمار، بینایی او بازنگردد.

وی درباره آسیب به کلیه در صورت مصرف متانول نیز اظهار کرد: در مسمومیت‌های شدید، کلیه‌ها نیز ممکن است آسیب ببینند و بیمار دچار نارسایی حاد کلیه شود. شدت مسمومیت، اختلالات متابولیک و افت فشار خون می‌توانند عملکرد کلیه‌ها را مختل کنند. نکته مهم این است که دیالیز در مسمومیت با متانول فقط برای درمان نارسایی کلیه نیست؛ بلکه یکی از روش‌های اصلی درمان مسمومیت شدید محسوب می‌شود و به حذف متانول و اسید فرمیک از خون و اصلاح اسیدوز کمک می‌کند.

سهرابی افزود: در مواردی که آسیب کلیوی شدید و برگشت‌ناپذیر باشد، احتمال نیاز به دیالیز طولانی‌مدت وجود دارد؛ هرچند این اتفاق برای همه بیماران رخ نمی‌دهد.

آیا مصرف متانول می‌تواند به مرگ منجر شود؟

مسمومیت با متانول یکی از مسمومیت‌های بسیار خطرناک و بالقوه کشنده است. تجمع اسید فرمیک در بدن موجب اسیدوز متابولیک شدید می‌شود و می‌تواند عملکرد مغز، قلب، دستگاه تنفسی و سایر اندام‌های حیاتی را مختل کند.

عضو شورای عالی نظام پزشکی در این زمینه اظهار کرد: در موارد پیشرفته، بیمار ممکن است دچار کاهش سطح هوشیاری، تشنج، کما، اختلالات قلبی و تنفسی و در نهایت مرگ شود. گاهی بیمار در ساعت‌های نخست پس از مصرف، علامت مشخصی ندارد و همین موضوع باعث تاخیر در مراجعه به بیمارستان می‌شود؛ تاخیری که می‌تواند پیامدهای بسیار سنگینی داشته باشد.

سهرابی ادامه داد: بعضی افراد پس از مصرف الکل تقلبی در ساعت‌های اولیه احساس مسمومیت شدیدی ندارند؛ این یکی از ویژگی‌های فریبنده مسمومیت با متانول است. علائم خطرناک لزوماً بلافاصله ظاهر نمی‌شوند و در بسیاری از موارد، دوره نهفتگی حدود ۶ تا ۲۴ ساعت داشته یا حتی بیشتر طول می‌کشد. در این مدت، متانول به‌تدریج به ترکیبات سمی تبدیل می‌شود.

وی افزود: به همین دلیل ممکن است فرد در ابتدا احساس سلامت کند اما چند ساعت بعد با سردرد، تهوع، استفراغ، درد شکم، تاری دید، تنفس غیرطبیعی و کاهش سطح هوشیاری مواجه شود. نبود علائم اولیه به هیچ عنوان به معنی بی‌خطر بودن مصرف نیست.

متانول و اتانول ظاهر یکسان دارند

گاهی افرادی که به دنبال مصرف الکل هستند، تلاش می‌کنند از روی ظاهر یا بو یا مزه، متانول یا اتانول را تشخیص بدهند؛ واقعیت این است که نمی‌توان با روش‌های خانگی بین دو نوع الکل تفاوتی گذاشت

عضو شورای عالی نظام پزشکی در این زمینه گفت: متانول و اتانول ممکن است از نظر ظاهر و برخی ویژگی‌های حسی شباهت زیادی داشته باشند. با بو کردن، چشیدن، سوزاندن یا روش‌های خانگی نمی‌توان با اطمینان وجود متانول را تشخیص داد.

وی ادامه داد: حتی نوشیدنی شفاف و بدون بوی غیرعادی نیز ممکن است آلوده به متانول باشد. تشخیص آلودگی نیازمند آزمایش معتبر است؛ بنابراین اعتماد به نوشیدنی‌های دست‌ساز و فاقد منشأ مشخص می‌تواند جان انسان‌ها را به خطر بیندازد.

اگر متانول مصرف کردید، با اورژانس تماس بگیرید

اگر فرد حتی احتمال می‌دهد نوشیدنی الکلی مصرف‌شده حاوی متانول بوده است، باید بلافاصله به اورژانس مراجعه کند؛ حتی اگر هیچ علامتی نداشته باشد.

سهرابی در این زمینه گفت: از جمله اقدامات فوری برای این افراد می‌توان به این موارد اشاره کرد که افراد فوری باید به اورژانس بیمارستان مراجعه کرده یا با ۱۱۵ تماس بگیرند. اطلاعات دقیق به پزشک درباره زمان و مقدار احتمالی مصرف داده شود. از ایجاد استفراغ خودداری شده و از مصرف خودسرانه دارو یا نوشیدنی الکلی به‌عنوان پادزهر جلوگیری شود. همچنین از درمان‌های خانگی و تاخیر در مراجعه نیز خودداری شود.

وی ادامه داد: در این مسمومیت، زمان نقش تعیین‌کننده‌ای در نجات جان بیمار و پیشگیری از عوارض دائمی دارد. با تشخیص سریع و شروع درمان مناسب، امکان نجات بسیاری از بیماران وجود دارد. یکی از داروهای اصلی درمان، فومپیزول است که با مهار آنزیم الکل دهیدروژناز، از تبدیل متانول به ترکیبات سمی جلوگیری می‌کند. در شرایط خاص، اتانول پزشکی نیز ممکن است با تشخیص پزشک متخصص به‌عنوان پادزهر استفاده شود. بسته به وضعیت بیمار، درمان اسیدوز با بی‌کربنات سدیم، تجویز فولینیک اسید یا اسیدفولیک و مراقبت‌های تخصصی انجام می‌شود.

عضو شورای عالی نظام پزشکی بیان کرد: در موارد شدید، همودیالیز به حذف متانول و اسید فرمیک از خون و اصلاح اختلالات متابولیک کمک می‌کند. البته حتی درمان‌های پیشرفته نیز همیشه نمی‌توانند از نابینایی یا آسیب‌های عصبی دائمی جلوگیری کنند.

سهرابی گفت: البته نجات از مرگ الزاماً به معنی بازگشت کامل سلامت نیست. برخی بیماران ممکن است با عوارض ماندگاری مانند نابینایی، کاهش شدید بینایی، آسیب‌های عصبی، اختلالات حرکتی و مشکلات مغزی مواجه شوند. همچنین آسیب شدید و برگشت‌ناپذیر کلیه ممکن است بیمار را به دیالیز مستمر نیازمند کند.

وی افزود: بنابراین نباید فقط به آمار مرگ‌ومیر توجه کرد؛ افرادی که زنده می‌مانند، اما دچار آسیب‌ها و معلولیت‌های دائمی می‌شوند نیز با پیامدهای سنگین جسمی، روانی، خانوادگی و اقتصادی روبه‌رو خواهند بود.

لزوم آگاهی‌بخشی و پیشگیری

مهم‌ترین موضوع در این زمینه، آگاهی‌بخشی و پیشگیری است. افراد باید بدانند مصرف نوشیدنی‌های الکلی با منشأ نامشخص و محصولات دست‌ساز و غیرمجاز می‌تواند عواقب جبران‌ناپذیری داشته باشد. گاهی یک‌بار مصرف نوشیدنی آلوده به متانول می‌تواند به قیمت از دست رفتن بینایی، آسیب مغزی، نارسایی کلیه یا حتی مرگ تمام شود.

سهرابی در این زمینه گفت: خانواده‌ها باید درباره خطرهای مصرف مشروبات الکلی با فرزندان خود گفت‌وگو کرده و تصور نکنند این موضوع صرفاً مربوط به افراد دارای سابقه مصرف است. همچنین رسانه‌ها، پزشکان، داروسازان و نهادهای مسئول باید در زمینه اطلاع‌رسانی و شناسایی منابع عرضه محصولات آلوده همکاری جدی‌تری داشته باشند.

عضو شورای عالی نظام پزشکی افزود: سازمان نظام پزشکی به‌عنوان یکی از نهادهای حوزه سلامت، خود را موظف می‌داند در زمینه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و تهدیدات سلامت عمومی نقش‌آفرینی کند. در این زمینه، چند محور اهمیت ویژه دارد؛ افزایش آگاهی عمومی از طریق رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی، آموزش پزشکان، داروسازان و کادر درمان برای شناسایی سریع علائم مسمومیت، تقویت آمادگی مراکز درمانی برای تشخیص و درمان فوری بیماران و دسترسی به داروهای ضروری، همکاری با دستگاه‌های نظارتی برای شناسایی و برخورد با تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگان نوشیدنی‌های آلوده و غیرمجاز، توجه ویژه به آموزش جوانان و گروه‌های در معرض خطر از جمله این موارد است.

وی بیان کرد: هزینه پیشگیری و آموزش، به‌مراتب کمتر از هزینه‌های درمان، معلولیت و پیامدهای جبران‌ناپذیر مسمومیت‌های الکلی است.

اخبار

ایران بارانی می‌شود

رئیس مرکز ملی پیش‌بینی و مدیریت بحران مخاطرات وضع هوا از ورود سامانه بارشی به کشور از روز یکشنبه (۸ آذر) خبر داد و گفت: فعالیت این سامانه طی روزهای آینده به مناطق گسترده‌ای از کشور گسترش می‌یابد و در روزهای سه‌شنبه و چهارشنبه کاهش محسوس دما در نیمه غربی پیش‌بینی‌می‌شود.

صادق ضیاییان در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به پیش‌بینی کلی بر اساس نقشه‌های همدیدی و آینده‌نگری اظهار کرد: بر اساس تحلیل آخرین نقشه‌های پیش‌یابی هواشناسی، امروز با ورود سامانه بارشی به شمال غرب کشور، ابرناکی و بارش باران و برف در مناطقی از شمال غرب و غرب آغاز می‌شود. وی افزود: دوشنبه (۹ آذر) گستره فعالیت سامانه کل نوار غربی کشور همچنین دامنه‌های جنوبی البرز و غرب اصفهان و قم را در بر خواهد گرفت همچنین با نفوذ جریانات شمالی به غرب سواحل دریای خزر، در شرق اردبیل و گیلان نیز ابرناکی و بارش همراه با وزش باد شمالی و کاهش دما رخ می‌دهد. به گفته رئیس مرکز ملی پیش‌بینی و مدیریت بحران مخاطرات وضع هوا سه‌شنبه (۱۰ آذر) فعالیت سامانه در این مناطق تقویت می‌شود و به غرب مازندران و فارس نیز گسترش می‌یابد. وی افزود: چهارشنبه (۱۱ آذر) ضمن تشدید بارش در غرب کشور، علاوه بر مناطق یادشده، در مناطقی از جنوب، شمال شرق و برخی مناطق مرکزی کشور بارش ادامه خواهد داشت. ضیاییان اضافه کرد: طی روزهای سه‌شنبه و چهارشنبه در نیمه غربی کشور کاهش محسوس دما و در مناطق مرتفع و سردسیر بارش برف انتظار می‌رود. در غرب و جنوب غرب کشور مه‌آلودگی و کاهش دید و در برخی نقاط رگبار و رعد و برق رخ می‌دهد. به گفته وی تا صبح دوشنبه در شهرهای صنعتی و پرجمعیت واقع در دامنه‌های جنوبی البرز و مرکز کشور تجمع آلاینده‌های جوی و کاهش کیفیت هوا انتظار می‌رود. رئیس مرکز ملی پیش‌بینی و مدیریت بحران مخاطرات وضع هوا درباره وضعیت جوی تهران طی امروز و فردا اظهار کرد: آسمان تهران ۸ آذرماه صاف تا قسمتی ابری و غبار محلی با حداقل ۹ و حداکثر دمای ۱۷ درجه سانتیگراد و طی دوشنبه کمی ابری تا نیمه ابری همراه با غبار محلی به‌تدریج افزایش ابر گاهی بارش پراکنده با حداقل دمای ۹ و حداکثر دمای ۱۶ درجه سانتیگراد پیش‌بینی می‌شود.

شیر کهنسال ارم در بستر بیماری

«اصلان»، شیر ۱۶ ساله آفریقایی باغ‌وحش ارم، به دلیل بروز علائمی نظیر کاهش اشتها، بی‌حالی و اختلالات تنفسی-قلبی، تحت مراقبت‌های ویژه دامپزشکی قرار گرفته است.

باشگاه خبرنگاران جوان - به گزارش روابط عمومی مجموعه ارم سبز، تیم دامپزشکی باغ‌وحش، بلافاصله پس از مشاهده علائم بیماری، اقدامات تشخیصی و درمانی شامل معاینه بالینی و آزمایش‌های کامل خون را به انجام رسانده است.

همچنین اقدامات تشخیصی تصویر برداری ازجمله رادیوگرافی، سونوگرافی، اکو و نوار قلب جهت بررسی دقیق‌تر و ادامه درمان اصلان در حال انجام است.

گفتنی است، شیرهای آفریقایی در طبیعت به‌طور میانگین حدود ۱۵ سال عمر می‌کنند و در مراکز نگهداری، طول عمر آنها معمولاً حدود ۱۵ تا ۲۰ سال است و اصلان با حدود ۱۶ سال سن یک شیر کهنسال محسوب می‌شود.

سرماخوردگی و آنفلوآنزا با آنتی‌بیوتیک درمان نمی‌شود

ضرورت اصلاح باورهای نادرست مصرف دارو

عضو فرهنگستان علوم پزشکی کشور و پزشک متخصص بیماری‌های عفونی براین باور است که ویروس آنفلوآنزا همواره در حال تغییر است و معمولاً هر چند سال یک‌بار سویه‌های جدیدی از آن در جهان گسترش پیدا می‌کنند که می‌توانند موجب ابتلا و حتی مرگ‌ومیر شوند و پس از شناسایی سویه‌های جدید نیز ترکیب واکسن برای سال بعد متناسب با آنها به‌روزرسانی می‌شود.

به گزارش ایرنا، به اعتقاد این پزشک متخصص بیماری‌های عفونی با هشدار نسبت به مصرف بی‌رویه و خودسرانه آنتی‌بیوتیک‌ها در ایران، تاکید دارد: مصرف بی‌رویه آنتی‌بیوتیک در ایران اتفاق افتاده و در حال حاضر با میکروب‌های مقاوم بیمارستانی مواجه هستیم. اگر این روند ادامه پیدا کند، در چند سال آینده با یک معضل بزرگ روبه‌رو خواهیم شد که سلامت افراد را در معرض خطر قرار می‌دهد.

دکتر مینو محرز متخصص بیماری‌های عفونی، استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران و عضو فرهنگستان علوم پزشکی کشور در گفت‌وگویی اختصاصی با ایرنا ضمن اشاره به افزایش مصرف خودسرانه آنتی‌بیوتیک‌ها همزمان با آغاز فصل سرما، بر ضرورت اصلاح باورهای نادرست درباره مصرف دارو، مراجعه به پزشک در صورت بروز علائم شدید بیماری و تزریق واکسن آنفلوآنزا تأکید کرد.

مصرف خودسرانه آنتی‌بیوتیک؛ تهدیدی جدی برای سلامت جامعه

دکتر محرز با اشاره به اینکه بسیاری از افراد به محض بروز علائم سرماخوردگی یا آنفلوآنزا به مصرف آنتی‌بیوتیک روی می‌آورند، اظهار کرد: مصرف بی‌رویه آنتی‌بیوتیک در ایران اتفاق افتاده و در حال حاضر با میکروب‌های مقاوم بیمارستانی مواجه هستیم. اگر این روند ادامه پیدا کند، در چند سال آینده واقعاً با یک معضل بزرگ روبه‌رو خواهیم شد و سلامت افراد در معرض خطر قرار می‌گیرد.

وی افزود: مصرف آنتی‌بیوتیک برای عفونت‌های ویروسی اشتباه است و نه پزشک باید برای بیماری‌های ویروسی بدون دلیل آنتی‌بیوتیک تجویز کند، نه مردم باید درخواست آن را داشته باشند و نه داروخانه‌ها باید بدون نسخه این داروها را در اختیار افراد قرار دهند.

این متخصص بیماری‌های عفونی با تأکید بر اینکه آنتی‌بیوتیک‌ها بر ویروس‌ها اثری ندارند، گفت: بیماری‌هایی مانند آنفلوآنزا و برخی دیگر از عفونت‌های ویروسی، داروهای ضدویروسی مخصوص خود را دارند و برای درمان آنها نیازی به مصرف آنتی‌بیوتیک‌نیست.

استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران ادامه داد: متأسفانه این باور نادرست میان مردم جا افتاده است که به محض سرما خوردن باید به سراغ آنتی‌بیوتیک بروند؛ اینکه این تصور از کجا شکل گرفته یا چگونه در جامعه رواج پیدا کرده است، مشخص نیست، اما به هر حال چنین اقدامی کاملاً اشتباه است.

دارو را نباید خودسرانه مصرف کرد

وی با اشاره به ضرورت فرهنگ‌سازی درباره مصرف صحیح دارو، اظهار کرد: در موزه پزشکی تابلویی قدیمی وجود دارد که در گذشته در داروخانه‌ها نصب می‌شد و روی آن نوشته شده بود: «دارو اگر سم نباشد، غذا نیست.»

عضو فرهنگستان علوم پزشکی کشور افزود: باید این پیام را به شکل گسترده به مردم منتقل کنیم و در آموزش‌ها و اطلاع‌رسانی‌های عمومی بر آن تأکید داشته باشیم؛ چراکه دارو ماده‌ای بی‌خطر نیست و مردم نباید بدون تشخیص و تجویز پزشک برای خود دارو تهیه و مصرف کنند.

دکتر محرز با تأکید بر اینکه داروخانه‌ها نیز نباید بدون نسخه داروهای نیازمند نسخه را در اختیار بیماران قرار دهند، گفت: آنتی‌بیوتیک هم باید با تشخیص و تجویز پزشک مصرف شود. اینکه فرد بدون مراجعه به پزشک به داروخانه مراجعه کند و دارو دریافت کند، بخشی از یک چرخه معیوب است که باید اصلاح شود.

این متخصص بیماری‌های عفونی در پاسخ به پرسشی درباره تفاوت علائم سرماخوردگی و آنفلوآنزا توضیح داد: آنفلوآنزا معمولاً با علائم شدیدتری همراه است و فرد ممکن است تب بالا، درد استخوانی، درد عضلات و سرفه داشته باشد. البته شدت بیماری در همه افراد یکسان نیست و آنفلوآنزا در برخی موارد می‌تواند به شکل بسیار شدید بروز کند؛ به‌طوری که شدت آن در بعضی بیماران به بیماری کووید در دوران همه‌گیری شباهت پیدا می‌کند.

وی ادامه داد: البته ممکن است بیماری در برخی افراد با علائمی شبیه سرماخوردگی معمولی نیز بروز کند، اما اگر فرد علائم شدید، از جمله تب بالا، درد استخوان و عضلات و سرفه شدید داشته باشد، نباید مراجعه به پزشک را به تأخیر بیندازد.

دکتر محرز با بیان اینکه برای آنفلوآنزا داروهای اختصاصی وجود دارد، گفت: این داروها می‌توانند دوره بیماری را کوتاه‌تر کنند و همچنین مدت زمانی را که فرد قابلیت انتقال آلودگی به دیگران دارد، کاهش دهند.

وی تأکید کرد: اگر افراد علائم شدید دارند، حتماً باید به پزشک مراجعه کنند تا وضعیت آنها بررسی شود. ممکن است پزشک در صورت نیاز آزمایش‌های لازم را درخواست کند، تصویربرداری انجام شود یا داروی مناسب برای بیمار تجویز کند. بنابراین تشخیص و درمان باید بر اساس وضعیت بیمار و نظر پزشک انجام شود.

واکسن آنفلوآنزا؛ راهکار مؤثر برای پیشگیری از بیماری

عضو فرهنگستان علوم پزشکی کشور در ادامه درباره اهمیت تزریق واکسن آنفلوآنزا با آغاز فصل سرما اظهار کرد: وقتی برای یک بیماری عفونی واکسن و امکان پیشگیری وجود دارد، چرا افراد باید خود را در معرض ابتلا به بیماری قرار دهند؛ به‌ویژه اینکه آنفلوآنزا در برخی افراد می‌تواند بیماری شدید و حتی مرگبار ایجاد کند.

دکتر محرز با تأکید بر ضرورت تزریق واکسن آنفلوآنزا افزود: واکسن باید به‌خصوص برای افرادی که بیماری زمینه‌ای دارند، سالمندان و زنان باردار مورد توجه قرار گیرد. البته تزریق واکسن برای سایر افراد نیز اهمیت دارد و جوانانی که پیش از این با ویروس تماس نداشته‌اند نیز ممکن است به شکل شدیدتری به بیماری مبتلا شوند.

وی در پاسخ به این پرسش که آیا نوع و کشور سازنده واکسن در میزان اثربخشی آن تفاوت ایجاد می‌کند، گفت: چه واکسن چینی باشد، چه هلندی و چه فرانسوی، اصل موضوع تزریق واکسن و پیشگیری از ابتلا به بیماری است.

آنفلوآنزای جدید؛ افزایش ابتلا به دلیل گسترش تجمعات

این متخصص بیماری‌های عفونی درباره مطرح شدن برخی نگرانی‌ها درباره آنفلوآنزای جدید و شباهت آن به کرونا نیز توضیح داد: ویروس آنفلوآنزا همواره در حال تغییر است و معمولاً هر چند سال یک‌بار سویه‌های جدیدی از آن در جهان گسترش پیدا می‌کنند و می‌توانند موجب ابتلا و حتی مرگ‌ومیر شوند. پس از شناسایی سویه‌های جدید نیز ترکیب واکسن برای سال بعد متناسب با آنها به‌روزرسانی می‌شود.

دکتر محرز ادامه داد: در چند سال اخیر، سویه‌ای از آنفلوآنزا که تفاوت اساسی با انواع شناخته‌شده داشته باشد و واکسن موجود نتواند در برابر آن نقش حفاظتی داشته باشد، مشاهده نشده است؛ بنابراین تزریق واکسن آنفلوآنزا همچنان می‌تواند در پیشگیری و کاهش خطر بیماری مؤثر باشد.

وی درباره افزایش موارد ابتلا در مقطع فعلی نیز گفت: در حال حاضر مدارس دایر هستند و در هر مکانی که تجمع افراد وجود داشته باشد، ویروس می‌تواند به‌سرعت منتقل شود.

دکتر محرز در پایان با تأکید دوباره بر ضرورت مراجعه به پزشک در صورت بروز علائم شدید بیماری، خاطرنشان کرد: آنفلوآنزا درمان دارویی دارد و اگر فرد با علائمی مانند تب، درد استخوان و عضلات و سرفه شدید مواجه شد، باید حتماً به پزشک مراجعه کند تا در صورت نیاز درمان مناسب برای او انجام شود؛ زیرا با تشخیص و درمان به‌موقع می‌توان دوره بیماری را کوتاه‌تر کرد.